

RSM-08
Optional Paper
Sindhi - I
सिंधी - I

Total Pages : 32
Time : 3 Hours
Maximum Marks : 200

Answer Booklet No. **100005**
Roll No. _____
(In Figures)
Roll No. _____
_____
(In words)

(Signature of the Invigilator)

(Signature of the Candidate)

FOR EXAMINER'S USE ONLY

Marks Obtained					
PART - A		PART - B		PART - C	
Q. No.	Marks Obtained	Q. No.	Marks Obtained	Q. No.	Marks Obtained
1		21		33	
2		22		34	
3		23		35	
4		24		36	
5		25		37	
6		26		38	
7		27		39	
8		28			
9		29			
10		30			
11		31			
12		32			
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
Total		Total		Total	

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. Write your Roll Number in the space provided on the Top of this page.
2. Read the instructions given inside carefully.
3. Two pages are attached at the end of the Test Booklet for rough work.
4. You should return the Test Booklet to the Invigilator at the end of the examination and should not carry any paper with you outside the examination hall.
5. A candidate found creating disturbance at the examination centre or misbehaving with Invigilation Staff or cheating will render himself liable to disqualification.

Marks Obtained :

Part - A :

Part - B :

Part - C : _____

Total : _____

(Marks in Words)

(Signature of Examiner) (Signature of Head Examiner)

परीक्षार्थियों के लिये निर्देश

- (1) पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिये।
- (2) अन्दर दिये गये निर्देश ध्यानपूर्वक पढ़ें।
- (3) उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिये दो पेज (Pages) दिये हुए हैं।
- (4) आपको परीक्षा के समय की समाप्ति पर उत्तर-पुस्तिका को निरीक्षक महोदय को लौटाना होगा और परीक्षा भवन से बाहर जाते समय कोई भी कागज अपने साथ नहीं ले जाना होगा।
- (5) यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा केन्द्र पर व्यवधान उत्पन्न करता है या वीक्षण स्टाफ के साथ दुर्व्यवहार करता है अथवा वंचनापूर्ण कार्य करता है तो वह स्वयं ही अयोग्यता के लिये उत्तरदायी होगा।

RSM-08
SINDHI
सिंधी
Paper - I

Time : Three Hours

Maximum Marks : 200

समय : तीन घण्टे

पूर्णांक : 200

IMPORTANT NOTES

महत्वपूर्ण निर्देश

- (a) The question paper has been divided into three parts – Part A, B and C. The number of questions to be attempted and their marks are indicated in each part.
प्रश्न-पत्र “अ”, “ब” और “स” तीन भागों में विभाजित है। प्रत्येक भाग में से किये जाने वाले प्रश्नों की संख्या और उनके अंक उस भाग में अंकित किये गये हैं।
- (b) Attempt answers *either* in Hindi *or* Sindhi, not in both. If there is any discrepancy in Hindi and Sindhi version, then Hindi version may be treated as correct.
उत्तर हिन्दी या सिंधी भाषा में से किसी एक में दीजिये, दोनों में नहीं। हिन्दी एवं सिंधी के अनुवाद में अगर अन्तर हो, तो हिन्दी में दिया गया प्रश्न ही सही माना जाए।
- (c) Write the answers in the space provided below each question. Additional Booklet *or* Blank Paper will neither be provided nor allowed.
प्रत्येक प्रश्न के नीचे दिये हुए स्थान में ही उत्तर दीजिये। अतिरिक्त पुस्तिका या कोरा कागज न तो पृथक् से दिया जायेगा और न ही उसकी अनुमति दी जायेगी।
- (d) The candidates should not write the answers beyond the limit of words prescribed in parts A, B and C failing which the marks can be deducted.
अभ्यर्थियों को भाग “अ”, “ब” और “स” में अपने उत्तर निर्धारित शब्दों की सीमा से अधिक में नहीं लिखने चाहिये। इसका उल्लंघन करने पर अंक काटे जा सकते हैं।
- (e) In case candidate makes any identification mark i.e. Roll No./Name/Telephone No./ Mobile No. or any other marking either outside or inside the answer book, it would be treated as using unfair means. The candidature of the candidate for the entire examinations shall be rejected by the Commission, if he is found doing so.
अभ्यर्थी द्वारा उत्तर पुस्तिका के अन्दर अथवा बाहर पहचान चिह्न यथा-रोल नम्बर/नाम/मोबाईल नम्बर/टेलिफोन नम्बर या अन्य कोई निशान इत्यादि लिखे जाने अथवा अंकित किये जाने को अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा। आयोग द्वारा ऐसा पाये जाने पर अभ्यर्थी की सम्पूर्ण परीक्षा में अभ्यर्थिता रद्द कर दी जावेगी।

नोट : समस्त 20 प्रश्नों के उत्तर दीजिये। प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक निर्धारित हैं। उत्तर 15 शब्दों से अधिक नहीं होना चाहिये।

نوٲ: سڀني ويهن سوالن جا جواب لکو. هر هڪ سوال لاءِ ٻه مارڪون رکيل آهن. هر هڪ سوال جو جواب پندرهن لفظن کان وڌيڪ نه هجي.

1. लासी उपभाषा सिन्ध जे कहिडे हिस्से में गाल्हाई वेंदी आहे?

لاسي اڀياشا سنڌجي ڪهڙي حصي ۾ ڳالهائي ويندي آهي؟

2. सिरेली उपभाषा जू ब मुख्य खासियतू लिखो।

سريلي اڀياشا جون ٻه مکيه خاصيتون لکو.

3. सिन्धीअ में अनुनासिक व्यंजन घणा आहिनि ? उहे लिखो।

سنڌي ۾ انونا سک وينجن گهڻا آهن؟ اهي لکو.

4. सिन्धीअ में चारि चूसिणा व्यंजन कहिड़ा आहिनि ?

سنڌي ۾ چار چوسڻا وينجن گهڻا آهن؟

5. तत्सम ँ तद्भव शब्दनि में कहिडो फरकु आहे?

تتسم ۽ تديو شبدن ۾ کهڙو فرق آهي؟

6. नचणु, जबलु, मेंहिं, रिठ, गांइ शब्दनि जा विशेषण लिखो।

نچن ' جبل ' مينهن ' ريڊ ' گان ۽ شبدن جاوشيشن لکو.

7. वेदान्ती कवी सामीअ जे जन्म ँ देहान्त जा साल लिखो।

ويدانتي کوي ساسي ۽ جي جنم ۽ ديوانت جا سال لکو.

8. अंग्रेज सरकार कहिडे साल में अरबी सिन्धी लिपीअ जो रूपु मुकरर कयो?

انگریز سرکار کهڙي سال ۾ عربي ' سندي لپي ۽ جو روپ مقرر کيو؟

9. स्वामी प्राणनाथ जी चाणीअ ते सिन्धीअ में कंहिं किताबु लिखियो आहे?

سوامي پرائنات جي وائي ۽ تي سنڌي ۽ ۾ ڪنهن ڪتاب لکيو آهي؟

10. गोवर्धन भारतीअ खे कहिडे किताब ते साहित्य अकादमी नई दिल्लीअ जो इनामु मिलियो आहे?

گورڊن ڀارتي ۽ ڪي ڪهڙي ڪتاب تي ساھتية آڪادمي نئي دعلي ۽ جو انعامليو آهي؟

11. 'रचना' टिमाही सिन्धी रिसालो किथां छपिबो आहे, ऐं उन जो सम्पादक केरू आहे?

رچنا ٿھا هي سنڌي رسالو ڪٿان ڇپيو آهي ۽ ان جو سڀاڌڪ ڪير آهي؟

12. मंधाराम मल्काणीअ जे बनि नाटक-संग्रहनि जा नाला लिखो ।

منگھا رام ملڪاڻي ۽ جي بن ناٽڪ سنگرهڻ جا نالا لکو؟

13. “ڏياريءَ جو ڏيڻو ڏنو، ننڍو وڏو ڇڏيو ڇڏيو” - ڇا اهو سچو آهي؟

ڏياريءَ جو ڏيڻو ڏنو، ننڍو وڏو ڇڏيو ڇڏيو، ان جو مطلب ڇا آهي؟

14. “مُنهنجي حياتيءَ جا سونا روپا ورق” ڪتاب ڪنهن لکيو آهي؟

مُنهنجي حياتيءَ جا سونا روپا ورق ڪتاب ڪنهن لکيو آهي؟

15. هوندراج ڏڪايل ڇا ڪري مشهور هو؟

هوندراج ڏڪايل ڇا ڪري مشهور هو؟

16. ويروڌارٿي سنڌي شبدن جا پنج مثال لکيو.

ويروڌ - آرٿي سنڌي شبدن جا پنج مثال لکيو؟

17. चेटी चंड जो कहिडो महत्त्व आहे?

چٽي چنڊ جو ڪهڙو مهتو آهي؟

18. “आह गरीबां कहरू खुदाई” पहाके जो मतलबु समुझायो।

“آھ غريبان , قهر خدائي ” بهاکي جو مطلب سمجھا يو.

19. ‘अखियूं डेखारणु’ मुहावरे जो मतलबु छा आहे?

‘آکيون ڏيکارڻ’ معا وري جو مطلب ڇا آهي؟

20. राजस्थान जे किनि बि टिनि सिन्धी लेखिकाउनि जा नाला लिखो।

راجستان جي ڪن به ٽن سنڌي ليکڪن جا نالا لکيو.

नोट : समस्त 12 प्रश्नों के उत्तर दीजिये। प्रत्येक प्रश्न के 5 अंक निर्धारित हैं। उत्तर 50 शब्दों से अधिक नहीं होना चाहिये।

نوٹ: سڀني ٻارهن سوالن جا جواب لکيو. هر هڪ سوال لاءِ 5 مارڪون رکيل آهن. هر هڪ سوال جو جواب 50 لفظن کان وڌيڪ نه هجي.

21. कर्मणि ऐं भावे प्रयोग में फ़र्क़ मिसाल डेई समुझायो।

ڪرمني ۽ ڀاوي پريوگ ۾ فرق مثال ڏيئي سمجهايو.

22. लक्षणा ऐं व्यंजना शब्द शक्तियुनि जा मिसाल लिखो।

لڪشڻا ۽ ويڻجنا شبد , شڪتين جا مثال لکيو.

23. उपमा ॢरूढक अलंकारन 3े वलच में तफ़ावतु मलसाल ड़ेई समुझायो ।

اُپماء روٲك اَلنكارن جى وچ م تفاوت مثال ڈيڻي سمجھايو.

24. चौपाई छंद जी रचना समुझायो ॢरू हलकु मलसालु बल ललखो ।

چوٲائي چنڊجي رچنا سمجھايو ۽ هڪ مثال به لکو.

25. 'समास' छा आहे? उनजे जुदा जुदा किस्मनि जा मिसाल लिखो।

'समास' चा आهي? अन جي جدا جدا قسمين مثال لکيو.

26. कहाणी रचना जा सिद्धान्त थोरे में लिखो।

कهاڻي رچنا جا سڌانت ٿوري ۾ لکيو.

27. मुहावरो छाखे थो चइजे? उनजा पंज मिसाल अर्थ सहित लिखो।

محاورو چاكي تو چئجي؟ ان جا پنج مثال آرٹ سہت لکو.

28. अतिशयोक्ति ऐं मानवीकरण अलंकार मिसाल डेई समुझायो।

آتشيو کني ۽ ما نو يکرڻ اٽڪار مثال ڏيئي سمجھايو.

29. शब्दालंकार ँ अर्थालंकार जे विच में कहिडो फरक आहे?

شبد الٲكارء آرت الٲكار جي وچ ۾ كهڙو فرق آهي؟

30. नूरी ँ जाम तमाची लोक कथा जरीए शाह लतीफ कहिडो संदेश डिनो आहे?

نوري ۽ جام تهاچي لوڪ ڪٿا ذريعي شاه لطيف كهڙو سنديش ڏنو آهي؟

31. पहाको छा आहे? किनि बि पंजनि पहाकनि जा मिसाल लिखो।

पहाको ڇا آهي؟ ڪن به پنجن پهاڪن جا مثال لکو.

32. "सडुपराडो आहि सागियो, पर बुधण में छो बुधिया?
समुझ सां सोचे सही करि, आहि वाईअ वरू किथे?"
- इन शहर जो मर्कजी वीचारू समुझायो।

سڌپراڏو آھ ساڳيو ، پر ٻيڏڻ ۾ ڇو به ٿيا؟
سمجھ سان سوچي صحيح ڪر ، آھ وائيءَ ورڪڻي؟
ان شعر جو مرڪزي ويچار سمجھايو.

नोट : किन्हीं 5 प्रश्नों के उत्तर दीजिये। प्रत्येक प्रश्न के 20 अंक निर्धारित हैं। उत्तर 200 शब्दों से अधिक नहीं होना चाहिये।

نوٹ: ڪي به پنج سوال ڪريو. هر هڪ سوال تي ويهه سارڪون رکيل آهن. جواب 200 لفظن کان وڌيڪ نه هئڻ گهرجي.

33. शाह लतीफ जे कलाम में कहिड़ियूं लोक कथाऊं मिलनि थियूं?

شاهه لطيف جي ڪلام ۾ ڪهڙيون لوڪ ڪٿائون ملن ٿيون؟

Lined writing area with 25 horizontal lines.

Lined writing area with 25 horizontal lines.

Lined writing area with horizontal lines.

37. सिन्धी मुहावरनि ऐं पहाकनि में असांखे सिन्धी समाज जी कहिड़ी तस्वीर मिले थी?

سنڌي محاورې ۽ پهاڪن ۾ آسان ڪي سنڌي سماج جي ڪهڙي تصوير ملي ٿي؟

SPACE FOR ROUGH WORK
कच्चे कार्य के लिये स्थान

SPACE FOR ROUGH WORK
कच्चे कार्य के लिये स्थान

